

Talepapir til samråd den 25. september 2008.

Det talte ord gælder.

Samrådsspørgsmål AA

Idet der henvises til Ritzaus rundspørge til landets borgmestre, jf. SOU alm. del bilag 389, bedes ministeren redegøre for, hvordan regeringen vil sikre en høj kvalitet i ældreplejen, set i lyset af, at næsten halvdelen af borgmestrene forventer, serviceniveauet vil blive lavere i deres kommune det kommende år. Herunder bedes ministeren oplyse om

- ministerens holdning til, at næsten halvdelen af borgmestrene forventer et lavere serviceniveau overfor borgerne det kommende år, bl.a. indenfor ældreområdet?

- ministeren, i lighed med Venstres kommunalordfører, mener, at der er tale om klynkeri, når næsten halvdelen af borgmestrene melder ud, at de forventer lavere service overfor borgerne det kommende år, bl.a. indenfor ældreområdet?

Samrådsspørgsmål AB

Ministerens bedes redegøre for hvordan dagpasningen kan foregå kvalificeret i kommunerne, når der kommer yderligere besparelser på området i mange kommuner, som det fremgår af Ritzaus rundspørge til 64 af landets borgmestre, jf. SOU alm. del bilag 389, herunder om ministeren ikke mener, at vi risikerer et stigende behov for særforanstaltninger for børn med særlige behov, når ressourcerne nedjusteres på normalområdet?

Der er stillet to samrådsspørgsmål med udgangspunkt i samme undersøgelse. Jeg vil derfor besvare spørgsmålene samlet.

Lad mig først helt generelt sige, at kommunerne igen i år aldrig tidligere har haft så mange penge til at fordele mellem områderne. Det hænger sammen med, at kommunernes aftale for 2009 tager udgangspunkt i de vedtagne budgetter for 2008 plus et løft på 650 mio. kr. netop med henvisning til det sociale område. Derudover er der givet plads til en yderligere vækst i 2009 på 350 mio. kr.

Et helt centralt element er desuden, at kommunerne overvejer, hvordan pengene kan bruges bedre. Det handler om, at kommunerne bliver meget bedre til at lære af hinandens gode ideer og erfaringer. I aftalen for 2009 er parterne da også enige om, at der allerede i 2009 vil være et råderum på 1 mia. kr., der kan frigøres til mere borgernær service.

At der er nogle borgmestre, der i midten af august over for Ritzau udtrykker bekymring for udviklingen, skal ses i lyset af de prioriteringer, der på det tidspunkt går i gang i kommunerne. Det er imidlertid først, når de kommunale budgetter er vedtaget den 15. oktober, at vi reelt kan begynde at vurdere, hvordan det samlede billede ser ud.

Jeg vil ikke udelukke, at der vil være kommuner, der i deres budget for det kommende år har behov for at stramme op på udgifterne på visse områder. Det betyder imidlertid ikke, at alle områder rammes, men at der inden for den enkelte kommunes økonomiske ramme prioriteres mellem områderne. Det er nu engang en del af det kommunale selvstyre.

Denne nødvendige prioritering har i år den ekstra dimension, at kommunerne som udgangspunkt for budgetlægningen har regnskabet for 2007, som var det første år efter kommunalreformen. Ikke mindst i de sammenlagte kommuner kan der være behov for at justere, hvis de har fået harmoniseret på et for højt niveau.

Det kan nu tilpasses i budgettet for 2009, og jeg har fuld tillid til, at kommunerne vil være i stand hertil på en fornuftig måde inden for den samlede økonomiske ramme, der er aftalt mellem kommunerne og regeringen.

*

Så til Ritzaus artikel.

Rundspørgen til landets borgmestre omhandler følgende spørgsmål: "Hvis du skal komme med en vurdering forud for de endelige budgetter, hvordan forventer du så, at serviceniveauet over for borgerne vil udvikle sig i din kommune de kommende år?"

64 ud af landets 98 borgmestre svarede. Af disse forventer 28 kommuner et lavere serviceniveau. Når Ritzaus rundspørge efterfølgende refereres som, at næsten halvdelen af borgmestrene forventer lavere serviceniveau det kommende år, er der tale om et fortegnet billede. De 28 kommuner svarer til knap halvdelen af dem, der har svaret i rundspørgen, men jo ikke af alle landets kommuner, som det kommer til at fremstå.

Rundspørgen viser således, at 28 borgmestre i midten af august forventede lavere service i de kommende år end i 2008. Af disse forventede 22 kommuner lavere service på ældreområdet og 20 kommuner forventede lavere service i børnepasningen. Som sagt er kommunernes samlede rammer for budgetlægningen større i 2009 end i 2008. Uanset hvad det samlede billede på landsplan måtte vise, vil det imidlertid aldrig betyde, at der ikke vil være kommunale variationer, hvor den lokalpolitiske prioritering betyder, at serviceniveauet kan blive justeret i nedadgående retning.

*

Konkret i forhold til ældreområdet vil jeg godt understrege, at kvaliteten i ældreplejen er et område, som ligger regeringen meget på sinde. Det er utroligt vigtigt, at de ældre, som har behov for hjælp, også får den hjælp, der er nødvendig, og at den leverede hjælp har en ordentlig kvalitet.

Regeringen har løbende iværksat initiativer, der skal bidrage til en bedre ældrepleje. Lad mig blot nævne plejeboligarantien, som træder i kraft fra

1. januar 2009. Yderligere initiativer er på vej. I den kommende samling vil jeg stille forslag om indførelse af en fast kontaktperson i hjemmeplejen.

Fremover vil regeringen fortsat følge udviklingen af kvaliteten i ældreplejen, også set i lyset af den demografiske udfordring, som venter: flere ældre og færre i den erhvervsaktive alder. Det er i den sammenhæng væsentligt for mig at nævne, at mange af de nuværende ældre borgere - og endnu flere af de kommende ældre borgere - kan selv og vil selv. Der er derfor behov for, at ældreplejen bygger på borgerens eget valg og den individualitet, som ligger heri, samtidig med at de svageste ældre sikres den nødvendige hjælp.

Regeringen vil fortsat arbejde med de udfordringer, som kommer. Det gør vi fx gennem kvalitetsreformen, hvor der sættes fokus på ældreområdet gennem initiativer om:

- Afbureaukratisering
- Akkreditering
- Velfærdsteknologi.

Når det er sagt, vil jeg også minde om, at den praktiske varetagelse af ældreplejen og kvaliteten heraf er en opgave for kommunerne. Regeringen og Folketinget sætter de overordnede rammer på ældreområdet, og det er så op til kommunalbestyrelserne at sikre den nødvendige hjælp og en ordentlig kvalitet.

*

Med hensyn til børneområdet vil jeg igen gerne understrege, at de kommunale budgetter jo endnu ikke er vedtaget, så vi ved jo rent faktisk ikke, om ressourcerne nedjusteres på normalområdet.

Når det så er sagt, så vil jeg også her understrege, at det jo er den enkelte kommunalbestyrelses ansvar at prioritere ressourcerne og fastlægge serviceniveauet i kommunerne. Og jeg har fuld tillid til, at kommunerne er opgaven moden og varetager opgaverne på dagtilbudsområdet på kvalificeret vis.

Men dagtilbuddene spiller en vigtig rolle i forhold til at sikre, at alle børn får en god start på livet og sikres gode opvækstbetingelser og lige muligheder. Og dagtilbuddene er en vigtig arena for en tidlig og sammenhængende indsats. De kan gøre en kæmpe forskel, blandt andet fordi de kan være med til at lære udsatte børn den vigtige kompetence, det er at omgås andre børn på en god måde.

Selvom vi allerede har rigtig gode dagtilbud, så lægger regeringen derfor også utrolig stor vægt på fortsat at styrke kvaliteten i dagtilbuddene.

Regeringen har afsat 2 milliarder kroner i 2006-2009 til bedre kvalitet i dagtilbud. Med midlerne skal gode daginstitutioner og dagplejer gøres endnu bedre netop med særligt fokus på, at dagtilbuddene skal rustes i forhold til indsatsen for de udsatte børn.

En stor del af de 2 mia. er anvendt til et permanent løft af dagtilbudsområdet med indførelse af børnemiljøvurderinger samt dagtilbudsloven, hvor kommunerne har fået et permanent årligt løft til den øgede indsats i kommuner og dagtilbud omkring arbejdet med de pædagogiske læreplaner, samt et permanent årligt løft i tilknytning til kravet om sprogvurdering for alle 3-årige børn.

Netop regeringens indførelse af pædagogiske læreplaner, sprogvurderinger og børnemiljøvurderinger har jo netop til hensigt at sikre tidlig læring og udvikling hos *alle* børn. Og initiativerne skal jo netop sikre en tidlig indsats også overfor de børn, som har brug for ekstra støtte eksempelvis i forhold til deres sproglige udvikling.

Dagtilbudsområdet er også et af kerneområderne i kvalitetsreformen og berøres bl.a. via trepartsaftalerne, der skal give et afgørende løft til kompetenceudviklingen blandt de offentlige ledere og medarbejdere. Vi har allerede meget kvalificeret personale i de danske dagtilbud sammenlignet med mange andre lande. Men personalet er jo

omdrejningspunktet for kvaliteten, så derfor er det vigtigt med god efteruddannelse, sådan som kvalitetsreformen indebærer.

Men jeg vil gerne understrege, at penge ikke gør det alene. Vi bruger i Danmark rigtig mange penge på dagtilbud. Faktisk er vi det OECD-land, der bruger flest penge til dagtilbud pr. 0-2-årig. Og sammenlignet med de øvrige nordiske lande, så er vi det land, der bruger flest penge pr. barn til dagtilbud.

*

Sammenfattende vil jeg konstatere, at når en borgmester forventer et lavere serviceniveau på det ene eller det andet område i de kommende år, så er det udtryk for en bevidst prioritering fra den pågældende kommunes side. Det er regeringens opfattelse, at kommunerne under et har fået den nødvendige økonomi til at løfte de kommunale opgaver på en forsvarlig måde, herunder serviceområderne ældrepleje og børnepasning.